

## РЕФЕРАТ

**Пупач Марта Леоновна**

Тема: Роль женщины в социально- экономическом развитии ранней Византии (IV – VII вв.)

Ключевые слова: женщины, законодательство, имущественное право, семейное право, приданое, эволюция, императрица Феодора, императрица София, императрица Евдоксия, императрица Пульхерия, императрица Афинаида- Евдокия, монашество, особенности женского монашества.

Актуальность: Изучение положения женщин и их роль в разных сферах жизни в Византии имеет научную и общественную актуальность. История Византии даёт материал, отражающий как существование правовых моделей семейного законодательства и брачного контракта, так и их практические применения, а также дает сведения об общественной жизни женщины Византийской империи. Изучение данной проблемы достаточно интересно и в наши дни. Потому как женщина всегда рассматривалась как существо низшее и недостойное, а в современное время играет большую роль в культуре, политике, обществе в целом. Выступая наравне с мужчинами, женщина не боится высказывать своё мнение, и с мнением которой считаются и принимают его. На Западе эта проблематика достаточно давно изучается и имеет много последователей, активно внедряющих в современную гендерную науку свои идеи.

Цель дипломной работы: Целью исследования является изучение роли женщины в социально-экономическом развитии ранней Византии, а также изучить историю создания и специфику женского монашества в регионах Византии (Палестине и Египте).

Объект исследования: женщины ранней Византии.

Предмет исследования: изучение положение женщин в разных сферах общественной жизни.

Методы исследования: общенаучные методы (сравнение, индукция, дедукция, анализ, синтез) и специально-исторические (историко-системный) методы, идеографический метод, системно- структурный.

Основные положения, выносимые на защиту:

- изучение правового положение женщины ранней Византии по анализу законодательных норм, которые, с одной стороны, ограничивали правоспособность женщин, а, с другой, – защищали их от посягательств (на честь, имущество), возможных вследствие гендерных особенностей представительниц женского социума; показать многообразие роли женщины в политической, религиозной сферах; выявить роль женщины в организации ранневизантийской церкви; обозначить специфику женского монашества.

Структура и объем дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, четырех глав, заключения, списка использованной литературы. Общий объем работы – 72 страницы. Из них: список источников и литературы – 3, реферат на русском, белорусском и английском языках – 5 страницы.

## РЭФЕРАТ

### Пупач Марта Лявонаўна

Тэма: Роля жанчыны ў сацыяльна-эканамічным развіцці ранняй Візантыі (IV - VII стст.).

Ключавыя словы: жанчыны, заканадаўства, маёмаснае права, сямейнае права, пасаг, эвалюцыя, імператрыца Феадора, імператрыца Сафія, імператрыца Евдоксія, імператрыца Пульхерыя, імператрыца Афінаіда- Еўдакія, манаства, асаблівасці жаночага манаства.

Актуальнасць: Даследаванне становішча жанчын і іх ролю ў розных сферах жыцця ў Візантыі мае навуковую і грамадскую актуальнасць. Гісторыя Візантыі дае матэрыял, які адлюстроўвае як існаванне прававых мадэляў сямейнага заканадаўства і шлюбнага кантракту, так і іх практычныя прымяненні, а таксама дае звесткі аб грамадскім жыцці жанчыны Візантыйскай імперыі. Вывучэнне дадзенай праблемы досыць цікава і ў нашы дні. Жанчына заўсёды разглядалася як істота ніжэйшая, дрэнная, а ў сучасны час грае вялікую ролю ў культуры, палітыцы, грамадстве ў цэлым. Выступаючы нароўні з мужчынамі, жанчына не баіцца выказаць сваё меркаванне, і з меркаваннем якой лічацца і прымаюць яго. На Захадзе гэтая праблематыка досыць даўно вывучаецца і мае шмат паслядоўнікаў, актыўна ўкараняюць у сучасную гендэрную навуку свае ідэі.

Мэта дыпломнай працы: мэтай даследавання з'яўляецца вывучэнне ролі жанчыны ў сацыяльна-эканамічным развіцці ранняй Візантыі, а таксама вывучыць гісторыю стварэння і спецыфіку жаночага манаства ў рэгіёнах Візантыі (Палестыне і Егіпце).

Аб'ект даследавання: жанчыны ранняй Візантыі.

Прадмет даследавання: вывучэнне становішча жанчын у розных сферах грамадскага жыцця.

Метады даследавання: агульнанавуковыя метады (параўнанне, індукцыя, дэдукцыя, аналіз, сінтэз) і спецыяльна-гістарычныя (гісторыка-сістэмны) метады, ідэаграфічны метады, сістэмна-структурны.

Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону:

- вывучэнне прававога становішча жанчыны ранняй Візантыі па аналізе заканадаўчых нормаў, якія, з аднаго боку, абмяжоўвалі праваздольнасць жанчын, а, з другога, - абаранялі іх ад замаху (на гонар, маёмасць), магчымых прычын гендэрных асаблівасцяў прадстаўніц жаночага соцыума; паказаць разнастайнасць ролі жанчыны ў палітычнай, рэлігійнай сферах; выявіць ролю жанчыны ў арганізацыі ранневізантыйскай царквы; пазначыць спецыфіку жаночага манаства.

Структура і аб'ём дыпломнай працы. Дыпломная праца складаецца з уводнага, чатырох кіраўнікоў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры. Агульны аб'ём работы – 72 старонкі. З іх: спіс крыніц і літаратуры - 3, рэферат на рускай, беларускай і англійскай мовах - 5 старонак.

## **ABSTRACT**

**Pupach Marta Leonovna**

**Theme:** The role of women in the socio-economic development of Early Byzantium (IV-VII centuries)

**Key words:** women, legislation, property law, family law, dowry, evolution, Empress Theodora, Empress Sophia, Empress Eudoxia, Empress Pulcheria, Empress Verina, Empress Athenais - Eudoxia, monasticism, features of female monasticism.

**Relevance:** The study of the status of women and their role in various spheres of life in Byzantium has scientific and social relevance. The history of Byzantium provides material that reflects both the existence of legal models of family law and the marriage contract, and their practical applications, as well as provides information about the social life of women in the Byzantine Empire. The study of this problem is quite interesting today. Because women have always been viewed as inferior and unworthy, and in modern times they play a large role in culture, politics, and society as a whole. Speaking on an equal basis with men, a woman is not afraid to express her opinion, and whose opinion is considered and accepted.

In the West, this problem has been studied for a long time and has many followers who actively introduce their ideas into modern gender science.

**The purpose of the thesis:** The purpose of the research is to study the role of women in the socio-economic development of early Byzantium, as well as to study the history and specifics of female monasticism in the regions of Byzantium (Palestine and Egypt).

**The object of this study:** women of early Byzantium.

**Subject of research:** study of the status of women in various spheres of public life.

**Research methods:** General scientific methods (comparison, induction, deduction, analysis, synthesis) and special historical (historical- system, comparative - historical) methods.

**The main provisions for the defense.** Study of the legal status of women in early Byzantium by analyzing legal norms that, on the one hand, limited the legal capacity of women, and, on the other, protected them from attacks (on honor, property), possible due to gender characteristics of women's society; show the diversity of women's roles in political and religious spheres; identify the role of women in the organization of the early Byzantine Church.

**The structure and volume of the thesis.** The thesis consists of an introduction, four chapters, conclusion, list of references. The total amount of work is 72 pages. Among them: list of sources and literature — 5, abstract in Russian, Belarusian and English — 5 pages.